

[Martin.]

Hahn, der både har mangeårig erfaring som professor og som bankleder, affejer det alt sammen og siger, at disse spådomme ud fra praktiske synspunkter så godt som ingen værdi har, og han siger ligefrem, at det er at profetere om noget, som der ikke kan profeteres om, alene fordi profetierne indvirker på selve forløbet, skaber forventning, skaber frygttilstande, som har konjunkturmæssig betydning.

Derfor tror jeg ikke meget på den del af programmet, som angår forudsigelser af konjunkturforløbet. Vi kan jo tage den situation, vi står i. De danske konjunkturer er i øjeblikket præget af balladen nede ved Suez, og der foreligger altså dette spørgsmål: hvornår kan kanalen blive rensset? Det kan måske teknikerne sige os, nationaløkonomerne ikke. Men er der nogen, der kan sige os, hvad præident Nasser vil finde på, når kanalen er blevet rensset? For at han vil finde på et eller andet, er der vel ingen der tvivler om. Det er altså den situation, vi står i. Vore økonomiske forhold er præget af noget, hvorom vi ingen sikker forudviden kan have.

Så er der det forskningsarbejde, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard med rette lægger så stor vægt på. Dette at udforske konjunkturerne i deres forløb, i deres historie, er sikkert af den allerstørste værdi. Men det er min opfattelse, at der på dette område foregår et højst værdifuldt arbejde, et arbejde, som er så værdifuldt, at det måske vil være betænkeligt at gribe ind i det. Det foregår i statistisk departement, det foregår omkring universiteterne mere teoretisk, det foregår i det økonomiske sekretariat mere politisk betonet, det foregår ved handelshøjskolerne mere praktisk betonet, det foregår derved, at de store erhvervsorganisationer og arbejderbevægelsen har deres økonomiske forskningsinstitutter. Alt dette er jo ganske fortræffeligt, og det er muligt, at der kan opnås noget ved mere indgående samarbejde mellem disse institutioner. Det tror jeg dog man i det store og hele gør klogt i at overlade til dem selv, og det, der skal ske, må komme ved impulser fra disse institutioner.

Hvis der kunne finde nogle drøftelser sted, således som det ærede medlem har antydet — en tanke, som den højttærede finansmini-

ster gav tilslutning til — ville det være noget, vi vel alle kan se formålstjenligheden af. Dernæst er det muligt, at der er forskningsopgaver, som kunne fremmes, hvis staten støttede unge nationaløkonomer, som indlader sig på konjunkturforskning, måske understøttede dem til rejser i udlandet, for at de kunne studere ved konjunkturforskningsinstitutterne dér og komme ind i deres arbejds metode. Alt dette kunne måske nok have sin værdi, og det er vi villige til at støtte.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard henviser stadig til Sverige, som jo har meget fremragende nationaløkonomer, og som også har drevet konjunkturforskningen meget effektivt, men det er dog ikke anderledes, end at den svenske finansminister, Sträng, for nylig overlod 6 nationaløkonomiske professorer at skrive hver en recept mod inflation; han fik 6 forskellige recepter, og denne receptsamling er nu udkommet — vi kan også læse den her i Danmark. Der har stået i forskellige svenske blade, at disse 6 nationaløkonomer er uenige om alt. Der er dog forskellige ting, de er enige om. De er bl. a. enige om, at Sverige er det land, der har klaret sine økonomiske opgaver dårligst næst efter Norge og måske England. Svenske nationaløkonomer mener altså, at Danmark har klaret opgaverne bedre end Sverige. Der er vel ikke noget at prale af, men Danmark har dog altså klaret opgaverne bedre end Sverige, skønt Sverige har haft et gunstigere bytteforhold, er rigere velsignet med råstoffer og med nationaløkonomiske teoretikere, end vi er. Det er altså ikke gået så godt i Sverige, at man kan tage det som et eksempel til efterfølgelse. Der er én ting til, som de 6 nationaløkonomer er ganske enige om, og det er, at der foreligger en politisk opgave ved modarbejdelsen af inflation. De melder for så vidt hus forbi.

Der er vel nok i det høje ting ingen, der er i tvivl om, hvordan vi har fået inflation her i Danmark. Når pengeindtægten siden 1938 er 4-5-doblet og produktionen kun er øget med 50 pct., så er det indlysende, hvordan inflationen er opstået. Omkostningerne er fordryet, efterspørgslen er steget meget stærkere end produktionen, og det har givet sig udslag i prisstigning og i merimport. Hvad årsagerne er, er der vel heller ingen her i tinget der ikke har en